

Ulrich Libbrechtwandeling in Zulzeke Kluisbergen

Deze wandeling is een eerbetoon aan prof. dr. Ulrich Libbrecht uit dankbaarheid voor zijn inzet voor de bescherming van het landschap van de Vlaamse Ardennen. Ze leidt u langs zijn geliefde wandelpaden, vanuit het stille dorp doorheen het inspirerende landschap. 'Veel gereisd, overal geweest, maar altijd terug naar Zulzeke: een dorpje van niks, waar je nog rustig kunt nadenken.'

Start en parking: kerk Zulzeke, Zulzekestraat in Kluisbergen.

Bereikbaarheid: Lijnbus nr 65 Melden-Oudenaarde of Kluisbergen-Ronse. Halte kerk Zulzeke. Belbus 460 en 470.

Toegankelijkheid: Goede wandelschoenen. Deels verharde wegen, maar ook slijkerige voetwegen.

Afstand:

- Volledige wandeling: 8 km (rood-blauw tracé).
- Verkorte wandeling: 5,5 km (rood-groen tracé).

Knooppuntenvolgorde:

- Volledige wandeling: kerk Zulzeke-80-78-81-95-96-15-18-H5-H6-98-26-kerk Zulzeke.
- Verkorte wandeling: kerk Zulzeke-80-78-H8-H7-H6-98-26-kerk Zulzeke.

Wandelbeschrijving volledige wandeling:

Vanaf de kerk van Zulzeke volgen we de weg naar knooppunt **80**: we steken de Zulzekestraat over, volgen de weg tussen huisnummer 21 en 25. Deze weg gaat over in een kerkwegel. Op het einde van deze voetweg slaan we links af en onmiddellijk rechtsaf tot aan de rand van het Elenebos (**weetje A**). We volgen buurtweg 14, met rechts van ons een klaterend beekje. Even na het verlaten van het bos kunnen we vanop een rustbank onze ogen de kost geven aan een prachtig vergezicht op Zulzeke. Het eerste tekstbord laat ons even stilstaan bij de visie van Libbrecht op mystiek en religie. Aan knooppunt 80 slaan we rechts af en gaan we tot knooppunt **78**. Aan dit knooppunt moeten we **kiezen tussen de kleine wandeling** (5,5 km, rood-groen tracé) **en de volledige wandeling** (8 km, rood-blauw tracé).

We vervolgen we onze weg naar knooppunt **81**. Hierbij klimmen we langs een steile soms glibberige holle weg tot aan de Smisstraat en verder tot aan het 'Leo Pironpad' (**weetje B**). We volgen dit pad tot aan knooppunt **95**. Eerst is dit

pad wat vlak, een paar honderd meter verder wordt het een holle weg en duiken we langs de bosrand naar beneden. Eens we het bos achter ons hebben gelaten, kunnen we genieten van een mooi uitzicht op Zulzeke. We steken de Kuitholbeek over en wat verder ook de Zeelstraat. Aan knooppunt 95 gaan we rechtdoor richting knooppunt **96**: na de eerste draaimolen doorkruisen we

de weide en volgen we de beek tot aan de brug. We steken deze brug over en wandelen tot aan de Zulzekestraat. Nu moeten we naar knooppunt 15: we slaan links af en volgen langs de wegberm de straat tot na de bocht en steken deze straat over. Voorbij het huis nr. 52 volgen we de buurtweg door de akkers tot aan de Beiaardstraat (=knooppunt **15**). We slaan rechts af en even verder volgen we de Fonteinstraat tot de Beiaardbeek (=knooppunt **18**). We blijven de Fonteinstraat volgen (=richting knooppunt 38). Ongeveer 400 meter verder (=H5) nemen we rechts voetweg 63 (op de perceelsgrens tussen twee akkers), daarna buurtweg 45, tot aan de Kalverstraat (**H6**) waar we links afslaan.

Na een steile klim kunnen we op de bank van Ulrich Libbrecht genieten van een mooi vergezicht op de dorpskern van Zulzeke, het achterliggend Elenebos en de Koppenberg. Op het tekstbord vinden we een fragment dat verwijst naar deze plek. We vervolgen onze weg tot aan knooppunt **98**, slaan rechts af en wandelen tot aan knooppunt **26**. Aan dit knooppunt slaan we rechts af en volgen het tegelpad tot aan de kerk.

Wandelbeschrijving verkorte wandeling:

Vanaf de kerk van Zulzeke volgen we de weg naar knooppunt 80: we steken de Zulzekestraat over, volgen de weg tussen huisnummer 21 en 25. Deze weg gaat over in een kerkwegel. Op het einde van deze voetweg slaan we links af en onmiddellijk rechtsaf tot aan de rand van het Elenebos (**weetje A**). We volgen buurtweg 14, met rechts van ons een klaterend beekje. Even na het verlaten van het bos kunnen we van op een rustbank onze ogen de kost geven aan een prachtig vergezicht op Zulzeke. Het eerste tekstbord laat ons even stilstaan bij de visie van Libbrecht op mystiek en religie. Aan knooppunt **80** slaan we rechts af en gaan tot knooppunt **78**. Aan dit knooppunt rechts afslaan (richting knooppunt 97). Na ongeveer 500 meter passeren we de historische hoeve 'Hof ten Broecke' (**weetje C**) en wandelen verder tot de Zulzekestraat, waar we links afslaan. We volgen de wegberm en kort daarna steken we de straat over naar het 'Pad van de Oosterse Wijsheid' (= knooppunt **H8**, tussen de tuin van huisnummer 32 en 34). Het tekstbord geeft ons enkele Oosterse wijsheden uit het werk van Libbrecht. We slaan het pad in tussen de twee tuinen en gaan rechtdoor tot aan de draaimolen. We doorkruisen de weide diagonaal tot we aan de Beiaardbeek komen. Een tweede draaimolen en een brug geven ons de toegang tot de Kosterstraat (=H7). Recht voor ons ligt de hoeve 'het Waterkasteel' (**weetje D**). We slaan rechts af en volgen de Kosterstraat tot knooppunt 98. Onderweg hiernaartoe kunnen we op de bank van Ulrich Libbrecht genieten van een mooi vergezicht op de dorpskern van Zulzeke, het achterliggend Elenebos en de Koppenberg. Op het tekstbord vinden we een fragment dat verwijst naar deze plek. Aan knooppunt **98** slaan we rechts af en wandelen tot aan knooppunt **26**. Aan dit knooppunt slaan we rechts af en volgen het tegelpad tot aan de kerk. Juist voor de kerk passeren we nog de historische hoeve 'ten Hove' (**weetje E**).

Weetjes

A. Elenebos. We treffen er bomen als beuk en zomereik en knotbomen van haagbeuk aan, naast struiken als sleedoorn, meidoorn en rode kornoelje. Langs deze bosweg kunnen we in het voorjaar genieten van bloementapjten van bosanemonen, wilde hyacint en kleine maagdenpalm. Wie goed luistert heeft kans om het geroffel van een specht te horen of het 'wiet-wiet' of het 'dju-du' van een boomklever.

B. Leo Piron (1899-1962) was een kunstschilder. Zijn ontmoeting met Valerius De Sadeleer was bepalend voor zijn verdere carrière. De Saedeleer nodigde hem uit naar Etikhove. Hier ontdekte hij het landschap van de Vlaamse Ardennen en ... Maria-Josefa, één van de dochters van Valerius De Saedeleer. Hij huwde haar in 1926 en bouwde in 1948 zijn landhuis 'Daelbosch' langs de

huidige rijksweg Oudenaarde-Ronse in Nukerke. Hij schilderde straat- en dorpsgezichten en hoeven, nieuw-realistisch en helder afgelijnd.

C. Hof ten Broecke. Deze hoeve maakte samen met de bijhorende watermolen deel uit van de heerlijkheid 'Goed ten Broecke'.

heerlijkheid 'Goed ten Broecke'. Al in 1574 wordt er melding gemaakt van de korenwatermolen bij de gelijknamige hoeve. De hoeve zelf maakte verschillende

veranderingen door. In 1911 werd het strobedekking vervangen door dakpannen (zie het jaartal op het dak). Het molengebouw langs de Molenbeek is nog aanwezig; jammer genoeg is de installatie verdwenen. Op het kaartfragment van de Atlas der Buurtwegen (1843) en de zwartwitafbeelding is nog een molenvijver te zien (de hoeve zelf was bereikbaar met een brug).

D. Hoeve 'het Waterkasteel'. Deze hoeve dateert van het einde van de 18de eeuw. Er was een omgrachting aanwezig tot 1970. Het gekasseide voorerf en de twee witte stalvleugels geven het landelijke boerenhuis een authentiek tintje.

D. Hoeve 'het Waterkasteel'. Deze hoeve

E. 'Hof Ten Hove'. Zoals Hof ten Broecke was deze hoeve in de 16de eeuw zetel van een gelijknamige heerlijkheid met de watermolen aan de Beiaardbeek. Eertijds was dit een imposante en omgrachte kasteelhoeve. Momenteel is dit een half gesloten boerderij met witgeverfde gebouwen uit de 18de eeuw en later. Het molenhuis van de oude graanwatermolen doet nu dienst als stalling.

Ulrich Libbrecht

Burger van de wereld

Ulrich Libbrecht (Avelgem, 1928) begon als regent wiskunde en ontpopte zich tot professor sinologie en comparatieve filosofie aan de KUL. Hij werkte mee aan de ontwikkeling van een mondiaal bewustzijn door een denkkader te ontwerpen dat ruimte biedt aan de verschillende denktradities uit Oost en West. Hierover schreef hij tal van boeken en gaf hij lezingen voor een zeer ruim publiek. Hij richtte de School voor Comparatieve Filosofie Antwerpen en Filosofie Oost-West in Utrecht op om aan de leek de mogelijkheid te bieden op een degelijke manier geïnformeerd te worden over het denken in andere culturen.

Ulrich Libbrecht en de natuur

Doordrongen van de Chinese natuurfilosofie, zette Ulrich Libbrecht zich daadwerkelijk in voor natuurbescherming en voor het behoud van het landschap van de Vlaamse Ardennen. Hij richtte de Stichting Omer Watzet op (nu MOW) en was lang voorzitter van de Wielewaalafdeling die nu Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus* is. Naast zijn actieve inzet voor milieuacties, inspireerde hij velen met zijn lezingen en teksten. Zo trachtte hij het groene engagement te wortelen in een filosofische basis en in een spirituele natuurbeleving.

De natuur is de weg

De natuur heeft in het filosofisch werk van Libbrecht een centrale plaats. Ze is meer dan bos en hei. Natuur is de ganse kosmos. Ze is het geheel van ritmen, krachten en vormen dat uit zichzelf ontstaat en zichzelf in stand houdt.

Alles is heilig omdat alles Wonder is

De mens is ook natuur maar hij heeft de mogelijkheid deze te overstijgen door zijn verstand en zijn ontroerbaarheid. De natuur wordt dan een groot wonder dat 'ont-borgen' wordt in wetenschappen en kunst. Ondanks Libbrechts grote achting voor wetenschappelijke kennis, zal er volgens hem altijd een ondoorgrondelijk mysterie overblijven. De ervaring te leven in dit onpeilbare wonder, is in zijn filosofie de mystieke kern van de religie.

De wandeling

De wandeling kan gezien worden als een symbolisering van het comparatief model dat centraal staat in Libbrechts filosofie. Dit model is een driehoek die vergelijkbaar is met een dal tussen twee hellingen. Het dal staat voor het immanente: de natuur waarin alles geworteld is. De heuvels staan voor de twee transcendentie dimensies van het bestaan: de ontwikkeling van de rationaliteit en de emotionaliteit in de mens. Zowel kennis als ontroering ontstaan uit het aandachtig aanwezig zijn in het wonder van de natuur. Hiervoor wordt u langs deze wandeling uitgenodigd. Langs het pad vindt u drie tekstborden met fragmenten uit Libbrechts werk.

DE WEG IS WIJZER DAN DE WEGWIJZER!

De aarde is heilig

Omdat ze een expressie is van het Mysterie;

de aarde is wijs

omdat ze een dynamisch evenwichtssysteem is,

dat elke storing uitbalanceert;

de aarde is goed

omdat ze alle leven draagt

en alle dood weer in zich opneemt.

Ulrich Libbrecht